

Nr 956

Av fru **Holmberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 7, med förslag till narkotikastrafflag, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 746 i Första kammaren)

I narkomanvårdskommitténs betänkande framhåller man att användningen av sprutor och kanyler för injicering av narkotika under senare år blivit allt vanligare bland läkemedelsmissbrukarna här i landet.

Kommittén betonar faran av denna form av missbruk eftersom metoden är allvarligare än andra missbruksformer och kan ge upphov till svåra följskador. Man anser att dessa omständigheter aktualiserar frågan om någon form av kontroll över hanteringen. Ett försvårande av tillgången till hjälpmedel skulle i och för sig försvåra missbruket, anser kommittén.

Olika omständigheter har också framhållits mot en kontroll, bl. a. hänsyn till de legala nyttjarna av sprutor t. ex. diabetikerna, merarbete för sjukhus och läkare, risk för insmuggling och svårigheter att genomföra en effektiv kontroll. Sammanfattningsvis anföres dock: "Vid avvägning av de faktorer som talar för och emot ett ingripande på området har kommittén — med hänsyn till narkomanifrågans läge i Sverige — stannat för att föreslå att en kontroll införes. Kontrollen bör omfatta såväl sprutor som kanyler." Vad gäller utformningen, säger kommittén, "synes det i första hand vara tillhandahållandet till enskilda förbrukare som bör regleras och anser att för erhållande av föremålen och följaktligen för utlämning bör krävas särskilt tillstånd, recept, rekvisitioner eller läkemedelskort".

Remissinstanserna har haft delade meningar om hur frågan lämpligen bör lösas, men majoriteten har tagit klar ställning för kommitténs förslag. Socialstyrelsen har tillstyrkt förslaget och finner "att en kontroll av detta slag bör ingå som en nödvändig del i åtgärdssystemet mot narkotikamissbruk och anser att de besvär som kan uppstå för de legala nyttjarna av sprutor och dylikt inte torde behöva bli av den storleksordningen att de skulle tala mot kontrollen i fråga". Sveriges läkarförbund delar kommitténs uppfattning att en begränsning av det avancerade missbruket med intravenös administration av preparaten kan uppnås genom att receptbelägga försäljningen av sprutor och kanyler. Förste stadsläkaren i Stockholm anser att det är fel att man fritt får tillhandahålla apparatur vilken används som hjälpmedel till ett svårartat missbruk. Länsstyrelserna i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län framför liknande synpunkter, liksom Farmaceutiska föreningen.

Departementschefen anför i propositionen nr 7 att han ingående övervägt för- och nackdelar hos olika alternativ och säger sammanfattningsvis: "Injiceringsproblemet är emellertid av den omfattningen i vårt land att man måste vidta åtgärder för att i betydande grad försvåra åtkomsten av sprutor och kanyler för användning i samband med narkotikamissbruk. Någon form av kontroll över hanteringen av dessa varor bör därför enligt min mening prövas även om den för med sig vissa av de nyss påpekade nackdelarna. I valet mellan olika utvägar har jag stannat för att i nuvarande läge föreslå en reglering av handeln med sprutor och kanyler — såväl införsel till riket som överlåtelse här i landet" och föreslår att Kungl. Maj:t och socialstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter rörande tillämpningen av bestämmelserna.

Beträffande försäljningen av dessa varor till allmänheten borde det, enligt vår mening, klarare utsägas hur kontrollen skall ske. Om missbrukarna skall förhindras att inköpa sprutor och kanyler anser vi den enda framkomliga vägen vara att inköp endast får ske när vederbörande köpare kan styrka sitt legitima behov av varan. Det är, anser vi, att lägga ett alltför stort ansvar på vederbörande försäljare att kontrollera inköpen om man inte har rätt att kräva någon legitimation.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen dels måtte fatta beslut om sådan lagändring i förslaget till förordning med vissa bestämmelser om injektionssprutor och kanyler att inköp av sådana varor endast får ske mot uppvisande av recept, rekvisition eller läkemedelskort, dels måtte begära att utskottet skriver erforderlig lagtext för detta syfte.

Stockholm den 1 februari 1968

Elvira Holmberg (s) *Gunbjörg Thunvall (s)* *Bo Martinsson (s)*

Lena Renström-Ingenäs (s) *B. Sundelin (s)* *Annie Jüderberg (s)*